

NOTAT

Dato: **12.04.2019**
Arkivkode: **N-101**
J.postID: **2019077278**
Arkivsaksnr: **19/6464**

Til:

Formannskapet			
Hovedutvalg for barn og unge			
Hovedutvalg for bistand og omsorg			
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur			

Fra: Rådmannen

Vedrørende: **Fylkesmannens forventningsbrev 2019**

Kommunen har mottatt Fylkesmannen i Oslo og Vikens forventningsbrev for 2019, som følger som vedlegg. Rådmannen har valgt å kommentere de mest konkrete forventningene til kommunen, med vekt på å henvise til gjennomførte eller pågående arbeid i kommunen. Det understrekes at gjennomgangen ikke er fullstendig. For å gjøre det enkelt å referere til innholdet i fylkesmannens brev er temaene nummerert. Fylkesmannen i Oslo og Viken vil senere i år komme med et utdypende brev om hva kommunene må prioritere å følge opp i sin arealplanlegging.

Samfunnssikkerhet og beredskap

- Risikobildet er i endring og kommunen bør ha spesiell oppmerksomhet mot konsekvensene av klimaendringer og sårbarheten i IKT og samfunnskritisk infrastruktur. Viktige krav iht sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt er:*
  - gjennomføre helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) og oppdatere denne i takt med kommuneplanprosessene
  - ha en oppdatert beredskapsplan for kommunens kriseledelse og øve på denne.

Bærum kommune gjennomførte en helhetlig ROS i 2015 i samarbeid med Asker kommune. Den ble godkjent i kommunestyret mars 2016. Helhetlig ROS 2020 for Asker og Bærum har nettopp startet med konstituering av styringsgruppe.

Overordnet beredskapsplan ligger til grunn for kommunens kriseberedskap. Den oppdateres og gjennomgås årlig på møte med kriseledelsen, og godkjennes av rådmannen.

- 2. Kommunen bør aktivt stimulere sine innbyggere til å ha god egenberedskap – til å kunne ta vare på seg selv under uforutsette hendelser med blant annet bortfall av strøm, mobilnett, vann og avløp. DSB lanserte høsten 2018 en egenberedskapskampanje for å gi folk konkrete råd. Kommunen bør bruke kampanjen aktivt i sin dialog med innbyggerne.*

Kommunen har fokusert på DSB`s kampanje blant annet gjennom bruk av facebook og informasjon på kommunens nettside. Egenberedsskap har vært tema i beredskapsrådet Asker og Bærum og er tema for kommunens kriseledelse.

- 3. Kommunen har også oppgaver knyttet til anerkjennelse og ivaretagelse av personell som har tjenestegjort i internasjonale militære operasjoner.*

Kommunestyret vedtok i 2018 en kommunal veteranplan (J Post ID 18/26239).

Barn og unge

- 4. Barnekonvensjonen er implementert i norsk lov og ved grunnlovsendringen i 2014 ble barns rettigheter presisert. Reglene i barnekonvensjonen skal ha forrang ved motstrid med annet lovverk. Barn skal høres, og barns beste skal vurderes i alle typer saker.*

Barnekonvensjonen er nevnt og referert til i en rekke av kommunens strategier og planer. Opprettelsen av Ungdomsråd i 2017 er et viktig tiltak for å sikre medvirkning fra barn som gruppe inn i kommunens overordnede planer og strategier. Se egen sak om barnekonvensjonen behandlet i hovedutvalg BAUN 15.5.2018 (J Post ID 18/67608).

- 5. Stortinget har vedtatt barnevernreformen, som vil gi kommunene et større ansvar for tilbudet barn får fra barnevernet. For å ruste kommunen til reformen er det igangsatt en kompetansestrategi som skal gi et historisk kompetanseløft i det lokale barnevernet. Det forventes at kommunen tar en aktiv rolle i arbeidet med å utvikle en overordnet plan for kompetanse- og kvalitetsarbeid.*

Barneverntjenestens strategi for kvalitetsutvikling tar utgangspunkt i de nasjonale kvalitetskriteriene definert på barnevernsområdet. Tjenesten følger opp månedlig gjennom en månedsrapport med styringsindikatorer, og etablerer også fra 2019 en årlig tilstandsvurdering for videreutvikling av kommunens barneverneierrolle. Barneverntjenesten har som de første i kommunal kontekst implementert spesialiserte hjelpetiltak som MST CAN og FFT, og deltar for tiden også i to forskningsprosjekter innen tiltaksutvikling; ABC (veiledning for foreldre til små barn 0-3 år) og KOBA (forsterket skolestøtte til barn med tiltak fra barneverntjenesten). Barneverntjenesten i Bærum har inngått formaliserte samarbeidsavtaler med Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge (NUBU) og Regionsenter for barn og unges psykiske helse (RBUP) for evidensbasert tiltaksutvikling på barnevernsfeltet også fremover.

- 6. Kommunen må i tillegg til kompetanseheving også legge til rette for utvikling av tjenester og tiltak som er tilpasset barn og familiers behov. Fylkesmannen vil også i 2019 tilby tjenestetøtteprogram, veiledningsteam, læringsnettverk og dialogmøter med kommunens ledelse.*

Bærum har via blant annet Sammen om velferd et nytt gjennomgående kriterie hvor hele familien er del av de innsatser som iverksettes knyttet til enkeltbarn/ungdommer. Siste iverksatte tiltak er innsats for elever med symptom utagerende atferd og deres familier. Tiltaket innebærer også en kompetanseheving for ansatte

7. *Fylkesmannen forventer at alle skoleeiere benytter desentralisert ordning for kompetanseutvikling og eventuelle andre statlige ordninger til kvalitetsutvikling av skolene. I løpet av 2019 skal alle skoleeiere som er omfattet av ordningen ha satt i gang kvalitetsforbedrende tiltak, og vi vil etablere et samarbeidsforum basert på lokale behov.*

Bærumskolen benytter aktivt desentralisert ordning for kompetanseutvikling og eventuelle andre statlige ordninger til kvalitetsutvikling av skolene. Hovedsatsingsområder er tidlig innsats, elevenes psykososiale miljø og skolenes vurderingspraksis.

8. Selv om mange skoler jobber godt for å gi elevene en trygg og god skolehverdag, mottar Fylkesmannen et økende antall meldinger om at skoler bryter aktivitetsplikten etter opplæringsloven kap. 9 A. Det er viktig at skolene jobber kontinuerlig og systematisk for å forebygge mobbing og å fremme helse, trivsel og læring for elevene.

Det er i 2018 gjennomført forvaltningsrevisjon om kommunens håndtering av mobbing og kommunestyret behandlet denne i mars 2019 (J Post ID 19/25306). Bærum har de siste årene innført en rekke tiltak for å sikre elevene et trygt og godt skolemiljø, blant annet gjennom å styrke miljølæringsfunksjonen på skolene og gjennom å opprette Trygg-kontakter. Kommune har utarbeidet en egen plan for et trygt og godt skolemiljø. Revisjonen vurderer at planen er praktisk og handlingsrettet - i tillegg til å være i tråd med lovverket. Det fremkommer også at det er blitt betydelig flere aktivitetsplaner i 2017/2018, enn det var enkeltvedtak de to foregående skoleårene

Helse og sosial

9. *Kommunen skal fremme folkehelse og utjevne sosiale helseforskjeller innen de oppgaver, og med de virkemidler, kommunen er tillagt. Fylkesmannen forventer derfor at nasjonale normer og standarder for godt folkehelsearbeid, herunder effektive strategier og tiltak i folkehelsearbeidet inkluderes i kommunenes planarbeid. Vi forventer også at psykisk helse inkluderes som en likeverdig del av folkehelsearbeidet. Program for folkehelsearbeid 2017-2027 er en utviklings- og innovasjonssatsing hvor kommunene selv skal utvikle og spre metoder og tiltak for å forebygge rusbruk og styrke barn og ungdoms psykiske helse, mestring, livskvalitet og deltakelse i lokalsamfunnet.*

Bærum kommune har et stort fokus på folkehelse i kommunens forebyggende og helsefremmende arbeid. Folkehelsearbeidet er forankret i alle tjenester og gjennom visjonen «helse i alt vi gjør». Eksempler på dette er implementering av livsmestring som et av tre hovedområder i rammeverk for kvalitet i Bærumsskolen og Bærumsbarnehagen. Andre eksempler er helsefremmende stedsutviklingsprosjekter som prosjekter i [Skytterdalen](#) og [nærmiljøutvikling](#) på Fornebu og Rykkinn. En heldig bieffekt av kommunens klimasatsing er bedret folkehelse i form av blant annet mer gående og syklende og bedre luft- og støykvalitet noe som igjen bidrar til bedre folkehelse. Det rapporteres på det løpende folkehelsearbeidet gjennom en årlig [politisk sak](#). I 2019 legges det, i tråd med folkehelseloven, frem et politisk dokument som viser oversikt over

helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen. Oversiktsdokumentet legges frem sammen med grunnlagsdokumentet for ny kommuneplan og ligger således til grunn i arbeidet med ny kommuneplan. Bærum kommune deltar i Program for folkehelse 2017-2027 gjennom blant annet prosjektet [Robuste barn og unge](#), samt i samarbeidsorganet for program for folkehelse i Akershus Fylkeskommune.

10. Fra januar 2019 er det innført pakkeforløp for utredning og behandling av psykiske lidelser. Fylkesmannen forventer at kommunen implementerer både pakkeforløp for barn og unge og de ulike pakkeforløpene på helse- og omsorgsfeltet.

Bærum kommune har samarbeidet med Vestre Viken om innføring av pakkeforløp, både med Bærum DPS og Blakstad sykehus lokalt, men også på vegne av Kommunehelsesamarbeidet, som består av alle de 26 kommunene i Vestre Vikens helseområde. Kommunehelsesamarbeidet har også ført til endring av teksten i Avtale om helhetlige pasientforløp, i tråd med anbefalingene i pakkeforløpene.

Kommunen har utarbeidet en kort informasjon om pakkeforløpene rettet mot publikum på kommunens nettsider. Der er det kontaktinformasjon til koordinerende enhet, som har ansvaret sikre nødvendig oppfølging av pasienter i pakkeforløp som har rett på kommunale tjenester, jf. Helse og omsorgstjenesteloven. Til slutt er det gjennomført opplæring i pakkeforløpene i Koordinerende enhet og på Tildelingskontoret og det er avholdt samarbeidsmøter med Bærum DPS og Bærum BUP for å sikre et godt samarbeid, spesielt knyttet til rollen som forløpskoordinator.

11. Kommunene er viktige for gjennomføringen av den nasjonale strategien for boligsosialt arbeid, Bolig for velferd og frem til 2020 skal to tiltak prioriteres: 1) tilrettelegge for at vanskeligstilte barnefamilier bor i egnet bolig 2) etablere arbeidsprosesser for helhetlig tilbud av boliger og bo- og oppfølgingstjenester for mennesker med rusmiddelavhengighet og psykiske lidelser som mangler eller risikerer å miste boligen sin.

Bærum kommune har 5 kriseboliger som er forbeholdt barnefamilier som kommer i akutt bolignød. Dette er ordinære kommunale leiligheter, der familiene kan bo inntil det er mulig å skaffe en fast bolig. På denne måten er barnefamiliene sikret et egnet boforhold i en vanskelig livssituasjon. I 2018 var det kun en familie som måtte bo midlertidig en kort periode i annen bolig. Kommunen har sjelden eller lite ventetid på tildeling av velferdsboliger til barnefamilier som trenger dette. Noen barnefamilier blir anbefalt startlån til kjøp av bolig i et samarbeid mellom NAV og Boligbistand. De som kan leie privat, får tilbud om bistand til dette gjennom blant annet gratis boligsøkerkurs og annonsering.

Kommunen arbeider målrettet for et bredt spekter av ulike boligtilbud tilpasset ulike nivåer av boevne. Det er etablert 24/7 oppfølgingstjeneste for psykisk helse og rus. Kommunen har god erfaring med innføring av Housing first og har økt antall innbyggere i ordningen fra 8 til 14. Bo - oppfølgingsteamet er styrket og samordnet med Housing first og oppfølgingstjenester for økt utbredelse av Housing first metodikken. Kommunale leietakere som ikke klarer å betale husleien fanges opp tidlig slik at det blir laget en ordning for hvordan disse leietakerne kan betale sin huseleie slik at de ikke mister boligen sin.

Bærum kommunen har etablert FACT team i samarbeid med Bærum DPS. FACT står for Flexible Assertive Community Treatment og kan oversettes til fleksibel aktiv oppsøkende behandling. 200 brukere inkluderes i teamet i løpet av 2019.

12. Kommunen har en avgjørende rolle for gjennomføringen av kvalitetsreformen Leve hele livet. Det er anbefalt at kvalitetsreformen innføres i samarbeid med flere av kommunens tjenesteområder, frivillig sektor og andre aktører i lokalsamfunnet. Fylkesmannen oppfordrer til at kommunestyret diskuterer og beslutter hvordan reformens løsninger kan tilpasses lokale forhold. Reformen skal sees i sammenheng med regjeringens plan for omsorgsfeltet inkludert Demensplan 2020. Satsing på demens er viktig for å nå målet om dagaktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demens innen dette blir lovpålagt fra januar 2020.

Rådmannen legger i løpet av våren 2019 frem en politisk sak om *Stortingsmelding 15 (2017–2018) – Leve hele livet*. Saken vil bl.a. beskrive hovedpunkter i Stortingsmeldingen, status i Bærum kommune på meldingens innsatsområder og forslag til kommunens oppfølging av meldingen.

13. For å møte fremtidens utfordringer i helse og omsorgssektoren skal alle kommuner ha vedtatte planer som omfatter kompetanseheving, rekruttering og innføring av velferdsteknologi.

Bærum kommune har siden 2013 hatt en [Strategisk plan for velferdsteknologi](#). Det arbeides nå med å revidere planen, og rådmannens forslag til revidert plan ble 10. april fremlagt i Hovedutvalg for bistand og omsorg under sak 31/19 - [19/58325 - Strategisk plan for frihets- og velferdsteknologi 2019-2022](#)

Frihets- og velferdsteknologi har siden 2009 vært et satsningsområde for Bærum kommune. Siden 2013 har kommunen deltatt i Nasjonalt Velferdsteknologiprogram (NVP) både som pilotkommune og i styringsgruppen for programmet, gjennom blant annet dette arbeidet har Bærum kommune bidratt aktivt i det nasjonale arbeidet med frihets- og velferdsteknologi. Kommunen har også bygd nettverk med andre kommuner for felles erfaringsutveksling og læring.

Etter flere år med utvikling og småskala utprøving, er kommunens arbeid med frihets- og velferdsteknologi nå over i en fase hvor det legges hovedvekt på gevinstrealisering og innføring av utprøvd teknologi i større skala.

14. I kommunebrevet for 2019 gir arbeids- og velferdsdirektoratet informasjon om nasjonale satsingsområder og tilskuddsmidler. Kvalifiseringsprogrammet skal bidra til å redusere fattigdom ved å øke sysselsetningen også for de som trenger ekstra bistand til å komme inn i arbeidslivet. Fylkesmannen forventer at kommunen sikrer at flere innbyggere får denne muligheten.

Det har vinteren 2019 vært en økning i antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet i Bærum. Antallet ligger nå gjennomgående på ca. 190 aktive deltakere. NAV Bærum erfarer at kvalifiseringsprogrammet er et godt tiltak for å få personer som har stått langt unna arbeidslivet over i jobb. Hittil i år er 18 personer skrevet ut av programmet. 61 % av disse har fått jobb og kun 2 personer gikk tilbake til sosialhjelp.

Vedlegg:
Forventningsbrev 2019 fra Fylkesmannen i Oslo og Viken

4420979